

کیهان این بار پشت دولت روحانی ایستاد

در شرایطی که امید مردم به بهبود اوضاع اقتصادی افزایش یافته است دیروز نامه‌ای منتشر شد که در آن ادعا شده در روزهای پایانی دولت دوازدهم، حسن روحانی خطاب به رئیس وقت سازمان برنامه از خالی بودن خزانه سخن گفته است!

به گزارش خبرنگاران گروه اقتصاد گزارش خبر به نقل از روزنامه کیهان، براساس این نامه که با امضای رئیس دفتر رئیس‌جمهور سابق است، پاسخی به درخواست نوبخت رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور جهت تخصیص بودجه به منظور تکمیل و بهره‌برداری از پروژه آبرسانی آبیک داده شده است. محمود واعظی در این نامه پی‌نوشتی از حسن روحانی مبنی بر اینکه «موجودی خزانه به درخواست جنابعالی تخلیه شده و موجودی وجود ندارند» را ضمیمه کرده است. برخی از رسانه‌ها از این پی‌نوشت اینگونه برداشت کردند که دولت دوازدهم خزانه کل کشور را «خالی» تحویل دولت سیزدهم داده است.

خبرگزاری مهر در همین رابطه با زیر سوال بردن این نامه که بدون مهر محرمانه منتشر شده نوشت: در روزهای اخیر این دومین بار است که مکاتبات و گزارشاتی منتسب به «دولت و سازمان برنامه در دولت قبلی» منتشر می‌شود که یک‌بار به غلط و برخلاف همه محاسبات و اصول اقتصادی ادعای رسیدن قیمت دلار به چند صد هزار تومان را مطرح می‌کنند و یک‌بار برخلاف واقعیت موجود و متناقض با اظهارات مقامات اقتصادی دولت، از خزانه خالی سخن به میان می‌آورند.

انتشار چنین گزارش‌ها و نامه‌هایی آن هم در بحبوحه مذاکرات و در شرایطی که مردم و به ویژه فعالان اقتصادی به برنامه‌ها و تدابیر اقتصادی دولت رئیسی چشم امید بسته‌اند و انتظارات تورمی‌شان قدری تعدیل شده، بسیار تردید برانگیز است. ۸ سال پیش زمانی که دولت آقای روحانی بر مسند قدرت نشست، رئیس‌جمهور به غلط از خالی بودن خزانه سخن گفت که تا سال‌ها به حق مورد انتقاد رسانه‌ها و اهالی اقتصاد واقع شد، و اکنون جای بسی تعجب است که برخی رسانه‌ها دوباره همان ادعا را مطرح کرده‌اند.

آیا ادعای خالی بودن خزانه از لحاظ اقتصادی درست است؟

در روزهای اخیر خاندوزی، وزیر اقتصاد در صفحه شخصی خود در شبکه‌های اجتماعی بارها به صراحت اذعان کرد که تأمین بودجه شهریور و مهرماه کل کشور بدون استقراض از بانک مرکزی و در مهرماه حتی بدون فروش اوراق بدهی به نحو مقتضی صورت گرفته است. به این ترتیب اکنون سوال اینجاست در شرایطی که خزانه خالی بوده، چگونه دولت سیزدهم توانسته بودجه اولین ماه (شهریور) در دوره مدیریت خود در کشور را بدون خلق پایه پولی و بدون ایجاد بدهی تأمین کند؟! از طرفی سید مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه نیز بارها در این روزها از عدم ایجاد پایه پولی جدید و حتی کاهش پایه پولی خبر دادند. باز هم سوال اینجاست که در شرایط تخلیه بودن خزانه، چگونه دولت سیزدهم توانسته بدون استقراض هزینه‌های بودجه عمومی یک ملت را تأمین کند؟ ضمن اینکه در کشوری با مختصات اقتصادی و ظرفیت‌های بزرگ و منحصربه‌فردی چون ایران اساساً طرح ادعای خالی بودن خزانه هیچ جایگاهی ندارد.

به عنوان مثال طبق گزارش دیوان محاسبات دولت سالانه ۱۶۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی معادل نیمی از نقدینگی کشور، یارانه پنهان در کشور توزیع می‌کند و یا دارایی‌های دولت بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان یعنی ۳ برابر نقدینگی امروز کشور برآورد می‌شود، پس بنابراین طرح ادعای خالی بودن خزانه نه با شرایط دولت و نه با اظهارات دولتمردان سازگار نیست.

توضیحات نوبخت

در همین حال رئیس سابق سازمان برنامه و بودجه هم با تکذیب ادعای خالی بودن خزانه در ایام پایانی دولت دوازدهم گفت: خزانه ورودی مستمر دارد و هر روز در آن مبالغی تجمیع می‌شود. محمدباقر نوبخت در گفت‌وگویی با تاکید بر اینکه موضوع نامه منتشره، مربوط به موجودی یک ردیف خاص از بودجه بوده است توضیح داد: در دولت قبل تصمیم گرفته شد تا طرح‌های عمرانی اولویت‌دار که تا پایان عمر دولت دوازدهم قابل اتمام هستند را هرچه زودتر به سرانجام برسانیم تا طرح‌های نیمه تمام کمتری باقی بمانند. برای این منظور ردیفی مختص طرح‌های اولویت‌دار نزد خزانه در نظر گرفته شد. به گفته وی، مقرر شده بود پس از تأیید اولویت طرح‌ها از سوی دستگاه مربوطه و با توافق رئیس‌جمهور، از محل این ردیف، بودجه لازم تخصیص یابد. در همین راستا در چهار ماهه اول امسال قریب به ۶۴ هزار میلیارد تومان برای طرح‌های عمرانی هزینه شد. نوبخت با اشاره به اینکه موجودی این ردیف اوایل مرداد ماه به اتمام رسیده بود، ادامه داد: از همین روی آقای رئیس‌جمهور در پاسخ به درخواست تخصیص بودجه برای تکمیل و بهره‌برداری از پروژه آبیک، مرقوم فرمودند که موجودی این ردیف به پایان رسیده است. رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور با تاکید بر اینکه خزانه در پایان دولت دوازدهم خالی نبوده، یادآور شد: خزانه ورودی مستمر دارد و هر روز در آن مبالغی تجمیع می‌شود. این بدان معنا است که خزانه هیچ‌وقت خالی نمی‌شود. حتی اگر چنین ادعای محالی صحت داشت، پس چطور طی سه ماه گذشته حقوق‌ها از سوی دولت جدید پرداخت شده است.